

KOYUN YETİŞTİRİCİLİĞİNE AİT ÖZETLER

Mc. GLOUGHLIN, P. ve CURRAN, S. (1969) — Dört koyun ırkında kuzu veriminin mukayesesi. 1 — Anaların performansı ve gömlek ağırlığı. — A.B.A., Vol : 37, No : 4, (3624) December 1969.

Suffolk koçları ile tohumlanmış Galway, Wicklow Cheviot (W.C.), Greyface (Border Leicester X Scottish Blackface) ve Halfbred (Border Leicester X W.C.) koyun ırklarının performansları üzerinde çalışıldı. Herbir ırktan 2 yaşında 44 baş koyun alınarak 5 yıl müddetle denemeye tabi tutuldu. Bütün ırklarda fertilitite % 95.33 olarak tesbit edildi. Melez ırkların fertilitesi saf koyunlara nazaran daha yüksek bulunmasına rağmen istatistiki olarak önemli olmadığı görüldü. Bütün ırklarda, 2 yaşında kısırlık nisbeti sıra ile % 13.2, % 12.9, % 3.2 ve % 3.3 olarak bulundu. Herbir koyuna isabet eden kuzu sayısı ırklarda sıra ile 1.72, 1.77, 1.92 ve 1.95 olarak, ayrıca doğuran herbir koyuna isabet eden kuzu sayısı ise 1.36, 1.49, 1.55 ve 1.57 olarak hesaplandı. Melez ırklarda kuzu verimi saf ırklara nazaran daha fazla ve bu istatistiki olarak önemli idi. Her iki saf ırk ve melezlerde kuzu verimi ananın yaşı ile ilgili olarak önemli bulundu. Irklar arasında çok küçük farklar mevcuttu. Yaşa göre kuzu sayısı 2 yaşında 1.53, 3 yaşında 1.80, 4 yaşında 1.98, 5 yaşında 1.90 ve 6 yaşında 2.00 olarak tesbit edildi. Kuzu mortalitesi bakımından, ırklar arasındaki ve anaların yaşları arasındaki farklar önemli bulunmadı. Fakat doğum tipi ile ilgili olarak tek doğanlarda 0.04, ikizlerde 0.14 üçüzlerde 0.43 korelasyon değerlerinin ırklar arasında önemli olduğu tesbit edildi. Ortalama olarak Galway koyunları W.C koyunlarından 6 gün, Greyface koyunlarından 2 gün ve Halfbred koyunlarından 4 gün önce kuzuladılar. Doğumdan sonra koyunların vücut ağırlıkları ırklara göre sıra ile 77.0, 62.3, 64.5 ve 67.1 kg. olarak tesbit edildi. Bu farklar istatistiki olarak önemli bulundu. Keza ananın yaşı ve kuzuladığı yılın, koyunların doğurduktan sonraki vücut ağırlığına

etkisinin önemli olduğu tesbit edildi. Kırkımdaki vücut ağırlığına göre, gömlek ağırlığı ortalamaları, ırklarda sıra ile 3.63, 3.15, 3.15 ve 3.16 kg. olduğu Galways koyunlarında gömlek ağırlığının diğerlerine nazaran önemli derecede fazla olduğu görüldü. Vücut ağırlığına göre, düzeltilmiş hakiki gömlek ağırlığı ise ırklarda sıra ile 4.03, 3.04, 3.08 ve 3.25 kg. olduğu; Galways koyunları gömlek ağırlığının diğerlerinden önemli derecede fazla ve Halfbred koyunlarında gömlek ağırlığının W.C ve Greyface koyunlarının gömlek ağırlığından daha iyice olduğu tesbit edildi. Ananın yaşının, yılın ve doğum tipinin relativ gömlek ağırlığını etkilediği, fakat hakiki gömlek ağırlığına bu etkinin önemli olmadığı anlaşıldı. Koyunların verimlerinin tekrarlama özellikleri de bu araştırmada incelenmiştir.

Mehmet Ö R K İ Z

Mc GLOUGHLIN, P. ve CURRAN, S. (1969) — Dört Koyun Irkında Kuzu Veriminin Mukayesesi. 2 — Melez kuzuların Performansları. — A.B.A. Vol : 37, No : 4 (3625) December 1969.

Doğan kuzuların performansları 3624 No.lu özette bildirilen denemeler sırasında tesbit edildi. Galway, Wicklow Cheviot (W.C), Greyface ve Halfbred koyunları kuzularının doğum ağırlıkları ortalamaları ırklarda sıra ile 4.63, 4.25, 4.42 ve 4.46 kg. olarak bulundu. Galways kuzularının doğum ağırlığının diğerlerinden önemli derecede ağır olduğu, keza W.C. kuzuları doğum ağırlığının melez koyun kuzuları doğum ağırlığından az olduğu ve bunun istatistik olarak önemli olduğu tesbit edildi. Anaların ağırlığına göre düzeltilmiş doğum ağırlıkları sıra ile 4.52, 4.31, 4.48 ve 4.26 kg. olarak bulundu. Bunlardan yalnız W.C. kuzularının doğum ağırlıkları diğerlerine nazaran önemli derecede azdı. Kuzu doğum ağırlığı ortalaması, yaş ile ilgili olarak, 2 yaşlı koyunlardan doğanlarda 4.14 kg. 5 yaşlı koyunlardan doğanlarda 4.63 kg. bulundu. Doğum ağırlığında görülen bu farklılıkların 5 yaşlı koyun kuzuları lehinde önemli olduğu tesbit edildi. Doğum tipinin de doğum ağırlığı üzerine önemli derecede etkili olduğu anlaşıldı. Doğum ağırlığı tek doğanlarda 5.33 kg., ikizlerde 4.35 kg. cinsiyete göre ise erkeklerde ortalama 4.54 kg., dişilerde 4.34 kg. olarak tesbit edildi. Aynı şartlar altında bakım ve besleme ile, 32 kg.lık vücut ağırlığına erişme, ırklara göre sıra ile 85.7, 92.6, 85.6 ve 88.0 günde elde edildi. Irklar ara-

sındaki bu farklılıklar istatistiki olarak önemli bulundu. Gelişimde ananın yaşının, doğum tipinin (teklerde 77 gün, ikizlerde 95 gün) ve cinsiyetin etkisinin bulunduğu tesbit edildi. 1 Yaşına kadar karkas ağırlık kazancının günde sıra ile 0.18, 0.16, 0.18 ve 0.17 kg. olduğu, W.C ve Halfbred ırkı kuzuları ile diğer iki ırk kuzular arasındaki günlük ağırlık kazancına ait farkların önemli olduğu görüldü. Keza 1 yaş karkas ağırlığı üzerine; ananın yaşının, doğum tipinin, cinsiyetin ve kesim ağırlığının etkili olduğu tesbit edildi. Kesim ağırlıkları 34 kg. olanlar 43 kg. olanlara nazaran daha süratle ağırlık kazanmışlardı. Tek doğan Galway kuzuları için hesaplanan regrasyon katsayısının en yüksek sınırdaki olduğu tesbit edilmiştir.

Kesime sevk edilerek deneme dışı kalan kuzu nisbetleri; Galway kuzularında diğer ırk kuzulara nazaran daha düşük olmuştur. (47.55, 48.06, 48.73 ve 48.28) Karkas derecesi üzerinde etkili olan en büyük faktörün kesim ağırlığı olduğu tesbit edilmiştir. Karkas ölçüleri ve böbrek yağı miktarları da incelenmiştir. Galway ırkı kuzuları postunun diğerlerinden önemli derecede ağır olduğu da tesbit edilmiştir 3.59, 3.51, 3.43 ve 3.47 kg).

Mehmet ÖRKİZ

GHONEIM, K. E., ASHMAWY, G.E.M. ve EL - MEKKAWI, F. (1968); — İvesi Koyunlarının Bazı Yapağı Karakterleri. — A.B.A. Vol : 37, No : 4 (3651) December 1969.

1960 yılında Suriye'den Mısır'a 54 baş İvesi koyunu ithal edildi. İlk kırkımdan sonra 6 şar aylık aralarla hip ve omuz bölgelelerinden 405 yapağı numunesi alındı. 9,15, 21,27 ve 33 cü aylarda ortalama elyaf uzunlukları sıra ile 84.1, 101,3, 80.4, 90.1 ve 70.1 mm., elyaf inceliği ortalamaları 32.3, 35.3, 37.1, 35.5 ve 38.2 mikron, medüllasyon % 57.2, % 57.0, % 53.8, % 53.3, ve % 52.7. olarak, 2 Cm. deki krimp sayısı 4.7, 4.96, 4.61, 5.0 ve 4.63 adet olarak tesbit edildi. İvesi koyunlarının yapağı verimi ve yapağı karakterleri yerli koyunlara nazaran (medüllasyon hariç) daha iyi bulundu.

Mehmet ÖRKİZ